

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Községeknek és néptanítóknak egész évre 4 frt.

Bérmentlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyílt-térben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Hetilap, főtekintettel e megye anyagi és szellemi érdekeire.

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szög 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
„ 50 „ 1 „

Kiemelt, díszbetűt s körzettel ellátott hirdetésekért tértéérték szerint, minden centiméter után 3 kr. számítatik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetnek föl, s vidékről is oda intézendők.

A tiszán inneni egyházi kerület közgyűlése 1876. május 2.

Az egyházi kerület tavaszi közgyűléseit Miskolcra az e. ker. főleány-növelde nek ezen célra épített közép-szó szobá tartani. A gyűlésre ezen alkalommal mind egyházi mind világi jeles férfiak számosan jöttek össze.

A főpásztori kenetteljes ima után báró Vay Miklós ő excel. mint világi elnök, megnyitotta az ülést.

Ezután ngos főtisztelendő Kun Bertalan szuperintendes ur, mint egyházi elnök olvasta föl évi jelentését. Mint mondá: örömet kezdene ezt oly örvendetes körülmények felemlítésével, melyek egyházi és iskolai életünk előhaladásáról tanuskodnának; de fájdalom, ezt tapasztalatai nem engedik. Egyházi életünkben sok a baj, melyet orvosolnunk kellene. Nem célja a sebeket sorról-sorra felmutatni, mert azokon a világ mai helyzetében nem segíthetünk, csak a főbb forrásokra mutat, melyekből a legtöbb baj ered, hogy újabb bajok támadását, ha lehet, előzzük meg.

Első forrása bajainknak, hogy nincsenek pozitív egyházi törvényeink. A meglévők nem részesülnek kellő tiszteletben; egyes egyházak felemelkednek, sőt egyes egyházakban 2—3 ember izgat azok ellen; a hatósági határozatok ellen, a tévelyesen magyarázott önkormányzati jog vértje alá vonulva, jogosítva érzik magukat féktelen szabadság gyakorlására s a törvény fölébe emelkedésre, és ha az egyházi hatóság őket a szeretet intésével figyelmezteti a törvényes utra engedetlenséggel felelnek. Ha a törvény szigorát tetteleg alkalmazzák rájuk, támadólag lépnek fel a törvény jogos alkalmazói ellen, s példájokkal másokat is maguk után vonván s izgatván, lehetetlenné teszik az egyház igazgatását. Van egyház, a hol több ideig nincs törvényes gondnok, nincs egyházi tanács s magára van hagyva a lelkész. A törvény tisztelete alapja minden testület felvirágozásának, ennek kell tehát mindenekelőtt győzelmet szereznünk.

Másik főforrása a bajoknak a közönység, ez azt szüli, hogy sokan nem vizsgálják a társadalmi törvényeket s azokat nem értvén, félre magyarázzák s törvényeinket úgy értelmezik, hogy az egyházi kerületi és e. megyei határozatok csak a papokat és tanítókat kötelezik. Fő dolog tehát, hogy ezen közönységnek igyekezzünk elejét venni, hogy lássa be mindenki hogy az önkormányzat oly kincs, mely megérdemli, hogy az azt szabályozó törvényeket minden protestans értse.

Harmadik forrása bajainknak a világnak egyház és vallás ellenes áramlata mely elleni küzdésben eltompul minden fegyver éle. Az anyagi éle szükségéi foglalják el a világ figyelmét, ez meríti ki egyesek és nemzetek erejét, ez foglal el minden munkakört, még a nevelés is ezen irányban fejlesztetik. A felette költséges ház és államtartás háttérbe szorítja a szellemi és erkölcsi dolgokat. — Ily körülmények közt csnda-e ha az egyház magára hagyatik s ez, mint az erkölcsi hatalom képviselője, háttérbe szorul? — Ennek nem a vallásban s egyházban van az oka, hanem a világ anyagi áramlatában. Ha anyagok nyelvén szólánánk, sem lehetne ennek utját állanunk. Ennek le kell játszania a maga szerepét, meg kell tisztulnia a levegőnek, hogy ami erkölcsi és szellemi, visszanyerhesse előbbi rangját, becsét, hatását. — De azért ne essünk kétségbe; tegye meg az e. kerület kötelességét s

eljövend az idő, melyben állapotunk jobbra fordul.

Hogy az egyház a magáét a mult évben is megtette, mutatják az egyházmegyéből beérkeztetett jelentések. Az egyházmegyék éberek voltak, megtették kötelességeiket s ha még is van baj, az a fizessünk vagy ne fizessünk kérdés körül forog. Még népesebb egyházak is igyekeznek a lelkészek és tanítók mérsékelt fizetését leszálatani.

A hivatalos körét illető ügyekről a legjobb akarattal igyekezett intézkedni. A hozzá érkezett 1400 darab ügyirat közül 231 miniszteri leirat. Ezek közt 157 iskolai, 51 egyházi, 23 házassági ügyekre vonatkozott.

A házassági akadályok esetében eszközölt felmentvényekért összesen bejött 245 frt iskolai és egyházi célokra fordított, melyekről részletes kimutatás szól. 10 felmentvény díj nélkül adott ki.

A pénzügyi választmány számvevőszék szabályszerűen teljesíté kötelességét. — A népiszkolai ügyek több egyházmegye jelentése szerint előhaladtak.

A sárospataki főiskola körül azt tapasztalta, hogy az ottani pénz és anyagi ügyeknek czélszerűbb vezetésről haladéktalanul kell intézkedni, a kiadásokat a bevételekkel összhangzásba kell hozni. — Gondoskodni kell a tanárok részére nyugdíjalapról, mert ez nagy terhet ró az egyházi kerületre s alapja nincs. A nyomda jövedelmének szaporítása végett a könyvek czélszerűbb módon való elárúsításáról kell intézkedni.

A főiskola szellemi ügyei ezen évben is jó sikerrel vezettek. A tanítványok száma volt az első félévi vizsgakor a gymnásium 545, az akadémiában 151. Ezek közül 62 theologus, 25 bölcsész, 63 jogász.

Ezen szuperintendensi jelentést a közgyűlés érdeklél s figyelemmel halgatta végig, mert már megszokta, hogy abban egy lefolyt év eseményeiről tiszta s helyes ismeretet szerezhethet legalább a fontosabb ügyeket illetőleg. Nem is csatlódott.

A felső zempléni e. megye új segéd gondnoka Payzsos János, a hivatalos esküt letele. — Óhajtható volna, hogy a hosszadalmas eskü helyett rövidebbről gondoskodnék az e. kerület.

Ezután Bálint József főjegyző olvasta fel a scontrót.

Az ungi e. megyében a botfalvi leányegyház részére P. Horvát Mária 25 hold földet alapított, hogy annak használatára tőkesítessék mind addig, míg abból egy iskolát lehet építeni; azután pedig egy templom építésére gyűjtessék abból tőke. — A földet eladták 2000 frtéért, s most ezt is az építésre akarják fordítani. Az egyház megye azt nem engedhette meg, mert annak rendeltetését az alapító kijelölte. Az e. megyétől már kapott segélyt, most az állam segélyből az e. kerület is segíteni fogja, — de az e. megye eljárását helyesli.

Az ungi e. megye az e. ker. által fel volt hiva, hogy a P. Horváth Mária féle alapítvány kezeléséről évenként jelentést terjesztszen az e. k. gyűlés elé. Ezen jelentés felolvastatott. E szerint az alaptőke 1874 végén 69096 frt volt, 1875 végén 69132 frtra szaporodott. 1875-ben a bevétel 10247 frt 48 kr. a kiadás 6687 frt 45 kr. volt; a 3560 frt 3 kr., mint maradvány szokott módon az egyházak közt osztott ki. — Tudomásul vétetett.

Dr. Ballagi Mór megküldte az egyetemes

tanügyi albizottság határozatát, mely szerint a Petrik Géza könyvtárral való végszámolásra vonatkozó javaslatot már két e. ker. elfogadta; egyik a tiszáninneni. Az íróktól megszerzett jogokat úgy látják értékesíthetőnek, ha ezen e. ker., mely egyik vagy másik népiszkolai könyvkiadási jogát meg akarja szerezni, a többi e. kerületeknek kifizeti azon összeget, mely azokat a vásárlás áranya szerint illeti.

Antalfi János s-pataki közigazgató tanár és Hegedüs László iskolai gondnok czélszerűnek látnak, hogy ezen ügy most még függőben maradjon s Dr. Ballagi M. elnök hívja össze még egyszer az albizottságot az írói jogok ügyének elintézésé végett. Ez határozottá lön.

Tolcsvai Nagy Gedeon hagyatéka még per alatt van.

A pesti tűzkár biztosító intézettel az egyezkedés ezen évvel letelik. Az intézet az eddigi föltételek mellett nem hajlandó szerződni mert, eddig 23.8000 frt kára volt. Új ajánlata, hogy a cserépfödélről 100 frt után 16 kr. a fától 50 kr. a szalmától 1 frt 15 kr. fizetessék. Ebből 20 száztóli visszaadatik s az illetekektől 50 száztóli. A Viktória is tett ajánlatot; mindenféle fedélre két osztályt vesz fel. Cserép 12-13 kr fa 38-41, nád és zsup tetőtől 85-100 kr. Ebből 10 száztóli adna vissza. — Az e. ker. gyűlés a pestiét látja előnyösebbnek a visszaadott száztólit tekintve.

(Folyt. köv.)

A vasutak Amerikában.

Az amerikai vasutak azon kedvezményben részesítik az utasokat, hogy azok nem kényszerülnek az elindulás előtti tíz perczen, a nagy tolongás között a jegyváltás bajait érezni. Minden pályán, minden városban, a jelentékenyebb vendéglők közelében — jegyváltási irodákkal (tickeoffices) bir.

Itt bármikor, bárki, jegyet válthat, biztosíthat magának helyet a hálókocsiban s elszállíthatja málháját.

Az amerikai vasutak váltott jegyei korlátlan érvényességi időtartammal bírnak és minden meneterv szerinti vonat használatára jogosítanak. Az utas minden közben-eső állomáson, ha előbb bejelenti a vonatvezénylőnek vagy állomás-tónoknak, tetszés szerint bár meddig időzhet, a nélkül, hogy tovautazási jogát elvesztené.

Minden jegyváltási iroda köteles az utast, minden utazásra vonatkozó kérdésre felvilágosítani és pedig díjmentesen. Valóban sajnos, hogy a mi vasutaink ily hivatalról még nem gondoskodtak; azok fenntartási költségét könnyen és dusáson az indóházaknál nélkülözhető személyzetten lehetne megtakarítani.

Teljesen elválasztva a jegyrendszertől látjuk Amerikában a háló- és salon-kocsik kezelési módját. Ezen kocsik külön társulatok tulajdonát képezik és az azokért fizetendő használati díj nem a vasuti társaságok jövedelmét képezi.

A podgyászügy az amerikai vasutaknál igen egyszerű s a közönység nézve kényelmes. Minden jegy után 100 font szabad podgyász jár. A feladott podgyász nem mérlegeltetik meg; felmerülő kételey esetében, nagysága szerint határozatik meg a körülbelüli súly, vagy az utas kérdeztetik meg egyszerűn, hogy mily nehéznek tartja. A túlsúlyért fizetendő díj megszabása az illető mérlegelő tetszésétől függ. A fizetett díjról az utas nyugtat nem kap.

Minden egyes podgyászdarab egy számmal ellátott pléh-jegygyel láttatik el, melynek másodlatát az utas kapja.

Igen czélszerűen van Amerikában a podgyásznak az indóházakhoz s onnan való szállítása rendezve; az utasnak a jegyváltásnál az irodában csak bejelentenie kell, hogy például ez vagy amaz utcából ennyi és ennyi darab podgyászt akar az éjjeli vonattal X-be szállíttatni, azután podgyászat a vele közlött

időben csak készen kell tartania. A kitűzött időre azután megjelenik a szállítótársulatnak egy teherkocsija, melynek vezénylője a podgyászt átveszi s annak pléhjegyét visszahagyja. Hasonló eljárás történik a megérkezéskor is. Néhány állomással a célpont előtt megjelenik a vonatban egy podgyászügynök, ki a jegyeket és lakcímeiket átveszi s az utasnak egy nyugtát ad át, ki azután a kívánt helyen megtalálja podgyását, anélkül, hogy különben is törődött volna vele.

Azon nézet pedig, mely Európában az amerikai vasutak életveszélyeztetéséről uralkodik, nagyon is túlzott, sőt sok tekintetben alaptalan. A nagyobb forgalommal bíró vasutak kétvágányúak s szilárdan építve, a többi vasutnál pedig a lazább építési mód, a vonatoknak ritka közlekedése és csekélyebb menetgyorsasága által ellensúlyoztatik. A személykocsik egyáltalában jobb rugókkal s fékszerkezettel bírnak, mint a mi vasutaink.

Az indóházak, ritka kivétellel nyomorult fabódék, melyek ellenében harmadrangu indóházaink is palotáknak tekinthetők.

Az utas, mind a pályaudvaron, mind menetközben korlátlan szabadsággal bír, oda mehet, hová tetszik be és kiszállhat, hol és mikor akar. A vonatok elindulása zene bona nélkül történik: a harang és gózsip csak intőjelzésül használtatik.

Közben első állomásokon sem a helység neve, sem a tartózkodási idő kinem kiáltatik. A vonatszemélyzet kevés személyből áll, melynek feje a vonatvezető. Minden háló- és salonkocsi különös szolgálattal bír, ki az utasok rendelkezésére van s kinek fizetése a kapott borrhálóból áll.

WERNER ÁGOST.

A Budapesti orvosi kör tanácsai az árvíz által sújtottak számára egészségük megőrzése végett az árvíz elvonulása után.

Most, midőn az áradás által sújtott területektől a víz ismét elvonul és nyomában különféle veszedelmes betegségek, úgy mint: csúsz, vájtólázak, süly, hasmenés, vérhas, hagymáz és egyéb súlyos lázas bajok várhatók: a budapesti orvosi kör emberbaráti kötelességének tartja az árvíz által károsultak számára — mihez tartás végett — oly tanácsokat adni, melyek alkalmasok legyenek egészségüket a fenyegető betegségek ellen legalább részben megvédelmezni. Teszi pedig ezt az orvosi kör anélkül, hogy tanácsadása által a hatósági intézkedésekre befolyást gyakorolni, vagy azokat zavarni akarná.

Egészség a legfőbb kincs, — az egészséges ember sok veszteséget pótolhat. Betegen dolgozni nem lehet, — dolgozni, munkára pedig most nagy szükség van: azért az egészséget minden áron fenn kell tartani. Erre mindenki először is önmaga törekedjék, s ne várjon minden másoktól. Segíts magadon s az Isten is megsegít.

A budapesti orvosi kör a következőket ajánlja és tanácsolja:

1. A kiket veszteség ért, viseljék erős lélekkel, s ne bánkodjanak tulságosan. Bánattal azt, a mi elveszett, visszaszerezni nem lehet, de pótolni lehet nagyrészt munkával, melyre az erős lélek és kitartás képesít.

A bánkodás csökkenti a munkaerőt, gyöngíti a testet és hajlandóvá teszi megbetegedésekre.

2. Az egészség fenntartására elkerülhetetlenül szükséges a tiszta jó levegő, úgy a

lakásban, mint a szabadban. El kell tehát távolítani mindent, mi a levegőt bármiképpen megronthatná; azért:

A lakás száraz legyen. Azok, kik a víz miatt lakásukból kiszorultak, őrizkedjenek abba hamar, azonnal visszatérni a víz eltakarodása után. — A mely lakásukba víz jutott akár deszkával padlózva, akár téglával kirakva, akár csak sározza vannak, azoknak földét — a padlót felszaggatva — legalább 1½ — 2 lábnyira ki kell ásni, a kiásott földet ki kell hordani a szabadba és eltéríteni, a szobákat pedig néhány napi szellőzés, szikkasztás után száraz földdel, leginkább száraz homokkal, vagy törmelékkel kell újra feltölteni.

A régi padlódeszkákat vagy téglákat csak akkor lehet ártalmatlanul újra lerakni, ha előbb erős luggal megmosottak s jól kiszáradtak.

A nedves falakról legjobb a vakolatot lefejtetni. Tiszta, különösen szeles napokon az ablakok és ajtók egész nap tárva legyenek, hogy a szobákat a napvilág és levegő jól átjárhassa, s így a falak száradjanak. Éjjelenként, valamint esős napokon is a száradást lassu fűtéssel lehet előmozdítani. — A belül fűlő kályhák a szellőzést elősegítik; — a hol ilyenek nincsenek: a szobák tetején szelelő lyukakat kell ideiglenesen készíteni.

A falakat újra bevakolni csak akkor szabad, ha már kiszáradtak; — bennlakni pedig csak akkor, ha a vakolat is megszáradt és bemeszeltetett. — Mindez azért nagyon szükséges, mert a lakások nedvessége nagy mértékben rontja a levegőt és egészséget, kivált akkor, ha azt az áradás iszapos vize okozta.

Kiket az elkerülhetlen szükség kényszerítene, hogy a még nedves lakásba beköltözzenek: azok is a szobát mindenesetre mossák föl előbb erős luggal, s egész nap szellőztessenek a már említett módon, éjjel pedig lassan, fűtsenek; — de nyílt tüzet a szobában élesíteni nem tanácsos, sőt veszedelmes. — Butoraikat és különösen a nyoszolyákat ne állítsák a falhoz, hanem attól legalább egy lábnyi távra. Így az egészségre valamivel kevesebbet ártalmaz, a butorok nem romlanak annyira, s a fel könnyebben szárad. — Ágyneműket nappal a szabadban kiterítve tartás, hogy a nap süsse és levegő járhassa, és csak este vigyék be ismét. — Tanácsos éjjelre a padlóra pokrócot, gyékényt, vagy szalmafonadékot helyezni, — nappalra pedig ezeket kitenni a szabadba. — Igen hasznos a szobákat néhány napján eczettel kifűstölteni.

Kenyeret s ételneműeket a nedves szobában tartani nem tanácsos, mert könnyen penészt fognak.

Mint hogy a test kipárolgása és lélegzése is rontja a levegőt: a mennyire csak lehet, minél kevesebben lakjanak és háljanak egy szobában. — Állatot éjjelre a szobában hagyni nem szabad.

Igen rontja a levegőt mindenféle piszok, rondaság, szemét, ganaj, s más állati és növényi hulladék a lakásokban és azok környékén; azért az ilyenekből mindazt, a mit lehet, el kell égetni, a többit messzszel behintve el kell ásni, vagy legalább a lakásoktól minél távolabb helyre elhordani.

Az árnyékszékeket minél gyorsabban ki kell tisztítani s tartalmukat lehetőleg messzire ki a földekre elhordani, — azután — ahol csak lehet — vízben felolvasztott minél több vasgálicot kell belőjük önteni.

Az istállókat és ólakat szintén gondosan ki

ember, ki egy szép nő oldalánál hidegen tudni maradni!

Hanem hát György barátunk is csakhamar legurult a fellegvárból. Amár előbbi felkiáltás most sem maradt el; az album György előtt is megnyílt, a férfi arc neki is meg lett mutatva. Mindemmel szívesen ellátogatott ezután is Eleonórához.

Jah, hiába! a szív egy beláthatatlan bánya, ki tudná ott a legsajátságosabb érzelmeket felkutatni, hogy azokat mind megösmérje? . . .

Fél tizenkettő.

Druckgraber Arthur salonmässig, kellően „megparfümözve,” megegyengettetett hajzat és szakállal, divatos lépésekkel mozgott fölfelé a lépcsőkön.

Benyitott Eleonórához.

Nemde azt vártad olvasóm, hogy a szép nő Arthur urat is szívesen fogadta?

Nem, hideg, visszautasító volt; bókjait megmosolyogta, társaságát terhesnek találta, s ezt épenséggel nem titkolta.

Nem tesz semmit! gondolta Druckgraber angolosan. Majd megszelidül.

Az ismeretes felkiáltás ő előtte sem maradt el; az album felnyílt, a férfi arckép neki is be lett mutatva.

Hanem hát nem tesz semmit!

Druckgraber azt mondta reá:

— Leszünk ketten.

Nem az az ember volt, aki mindjárt megre-

kell takarítani, s ha lehet vasgálicos vízzel többször felfolcsolni

A lerakodott iszap könnyen rothadásnak indul és megrontja a levegőt. Azért a lakások környékéről az iszapot távolabb helyekre kell elhordani és szétteríteni; — a kertekben, földekben és mezőkön lerakodott iszapot pedig — hacsak lehet — minél hamarabb föl kell szántani vagy ásni, hogy meglazuljon és földdel keveredjék, — így nem rothad, hanem csak elkorhad, s az egészségnek nem oly ártalmas.

A visszamaradt tócsák és pocsoltyák szintén könnyen rothadásnak indulnak és ártalmas párákat terjesztenek. Ezek közelében hosszabban tartózkodni, vagy ott hálai igen veszedelmes. — Az ily pocsoltyákat, a hol csak megtörténhetik, ástott csatornákon minél előbb el kell folytatni, le kell csapolni. Ha ezt tenni nem lehetne, jó lesz meghordani földdel vagy homokkal és szikkadás után felszántani vagy ásni. Így az egészségnek kevesebbet ártanak, a földet pedig termékenyebbé teszik.

3. Igen hathatós ótalmat képez megbetegedések ellen a testi tisztaság és czélszerű öltözködés. Azért igen ajánlandó a gyakori (napjában legalább kétszer: úgy mint reggel és este történendő) mosakodás és ha alkalom van rá, a fürdés — nem hideg, kellemes langyos vízben. A test bőrének tisztasága elősegíti a test kipárolgását és sok bajt elhárít. — Felhevült állapotban, kifáradás után úgy a mosakodás, mint a fürdés veszedelmes, — tehát mindeniket csak lehülés, kipihenés után szabad és kell végezni.

Igen üdvös a fehérműt minél gyakrabban változtatni, sőt egyéb ruházatot is, — a felső ruhát azonkívül palczával minél többször kiverni és szellőztetni szükséges. — Nedves időben tanácsos melegebb ruhát öltöni és meztelb nem járni. A ruha azonban soha ne legyen oly meleg, hogy könnyen izzadást okozzon, mert az izzadás megkülönböztetést vonhat maga után ez pedig betegséget okoz. — Nedves ruhában soká maradni ártalmas.

4. A jó egészség és testi erő fenntartására egyik legfontosabb eszköz a kellő minőségű és mennyiségű táplálék. Az egészség fenntartására nem kell sok táplálék, csak jól legyen megválasztva. Egy messzelynyi tej, fél fontnyi hus, 1—2 tojás, kevés zöldséggel és egy fontnyi kenyérral egy napra teljesen elegendő táplálék, egy felnőtt munkás embernek hus hiányában legjobban pótolja ezt a bab-, borsó- vagy lencsefőzelék, kevés pirított szalonnával, s utána — ha van — egy kis sajttal. — Általán tanácsos, hogy a növényi táplálék, tudniillik főzelékek, tészta és kenyér mellé mindig valami — állattól eredő táplálék is járuljon, minők a tej, hus, tojás, sajt, túró, szalona, hal, sat. Gondosan kerülni kell a gyomor megterhelését.

A megromlott eledel mindig ártalmasak; ilyenek: az avas zsiradékok, rossz tej, — állott, bűdös, rothadásnak indult hus, romlott káposzta, dohos liszt, beteg burgonya, mindennemű penészes eledel sat., sőt a frissen sült meleg kenyér is. Azért minden megromlott eledeltől tartózkodni kell.

5. Nem csekélyebb fontossága az egészségre a tiszta friss ivóvíz. Sajátságos körülmény, hogy éppen árvíz mellett vagyunk legnagyobb szűkében a jó ivóvíznek. Pedig a rossz ivóvízzel, sok betegséget veszünk — iszunk magunkba. Ennek kikerülésére elkerülhetlenül szükséges, hogy a beiszapolt kutak minél gyorsabban ki legyenek

tírák. Sőt még érdekesebbnek tűnt fel előtte a nő s erősen föltette magában, hogy most már csakugyan hódítani fog.

Most jön az utolsó: Tetszfi Lenczi. Vele nem sok dolgunk lesz.

Bekopogtatott. Megtűretett a többiek után. Egy kicsit nevetett, egy kicsit „nagyokat” mondott; egy-egy frázist is megreszkizott és hát az ember fia gyarló, biz azt gondolta ő eleinte, hogy holdvilágos esteiken szokásos ábrándozásra is lesz itt kilátás.

Hogy a bizonyos arckép neki is be lett emtatva: ezt már megmondani nem tudnám.

Most már félig meddig meg lehet érteni a szavakat; „sokan valának; de nem — levének.

Bertői Oszkár, Vilméri György, Druckgraber Arthur és Tetszfi Lenczi!

Ezek mindnyáján valának; de közülök kevesen levének . . .

Oh mert az az arckép . . .

Sárszeg tele volt az Eleonóra érdekességével, sajátságos magasztalásával.

Ritka nő a mai világban — mondogatták, hogy az udvarlók fegyvere nem fog rajta. — És ezt magok az udvarlók tudták legjobban.

Nem tehettek biz itt egyebet Oszkár és György barátunk az ábrándozásnál; no de ez is jól esett. Ha nem szeret is, de nem is utál, — gondolták fanyar szívvél. Arthur nem így gondolkozott; ő azt

TÁRCZA.

Aki mindig álarcot hordott.

(Beszélyke.)

Oszkár mélyen tekintett az Eleonóra szemébe, onnan akart olvasni, onnan akarta kifürkészni, hogy az az előbbi felkiáltás szívből jött-e.

A nő szemében őszinteség ragyogott s Oszkár azt gondolta magában, hogy azok a szemek nem hazudhatnak.

Tehát szeret! . . . A nemes léleknek hivatása szeretni.

Oszkár e pillanattól még inkább tisztelte a nőt.

Most vezessük be hozzá Vilméri Györgyöt.

Ez is megtörtént.

Egyébiránt György barátunk mind sürűbb-sürűbb látogatásokban részesítette Eleonórárt. Mind inkább határozott állást foglalt el azzal szemben. Egy-egy kósza hír már nyíis kezdett csattogni, hogy György ur „beugrik”, mint ezt mondani szokták.

Eleonóra Vilmérit is szívesen fogadta; egy-egy nyájas mosolyban, egy-egy bűvös pillantásban ő is részesült. S hogy ez jól esett neki, az kétségszélves; mert hiszen hol volna az a fiatal

tisztítva. merni a s helyét. lalja el.

Ha

kutviz

szén tisz

godtan á

a vize

juk, ism

törött fa

szonruhá

ivásra é

tába töb

dig 5—

s ezen s

hatása a

eljárás

pedés,

gokon k

nak tets

anyagok

mileg el

Ig

más ily

egy me

az emb

de a pá

a folyó

gének,

tését,

lebb ne

pálnká

E

nos.

A

talmas.

veszedé

6

de foly

A mun

gyelmet

vigaszt

nyugvát

ség érz

édes ny

ezek ál

tartásá

T

a renyh

M

földre

delmes

Nyugvó

vagy s

szíteni

7

radása

tisztán

táplálé

tetés i

hol a

vasmár

kapnak

kell n

amenn

nak, r

éjle

raz h

után a

vasma

valam

lépne

mond

mihan

Fog a

egymá

sik ne

Eleon

tisztítva. Ha ez megtörtént, napokon át sokat kell merni a kutat, hogy megromlott vize kiürüljön, s helyét a föld belsejéből szivárgó tiszta víz foglalja el.

Ha a kut vize még nem tiszta, vagy a holtvíz nincs: a rendelkezésre álló, talán nem egészen tiszta vizet merítés után néhány óráig nyugodtan állva kell hagyni, hogy leülepedjék. Azután a vizet vigyázva az üledékről leöntjük, felforraltjuk, ismét kiengedjük hűlni, s azután homokkővön törött faszélen, vagy legalább tömött vastag vászonruhán át megsűrjük, és csak így használjuk ivásra és főzésre. Még jobb, ha szitába vagy rostába többször összehajtott vászonruhát, erre pedig 5—6 ujnyi vastagon tiszta homokot terítünk, s ezen szűrjük meg a vizet. Az átszűrűt víz káros hatása az egészségre tetemesen csökken; de ezen eljárás nagyon szükséges, mert a látható, és üledék, megszűrűs által eltávolítható káros anyagokon kívül vannak igen gyakran, még a tisztának tetsző vízben is, oly láthatatlan veszedelmes anyagok, melyeket csak felforraltással lehet némileg eltávolítani.

Igen csálódik ki azt hiszi, hogy a pálinka és más ilyen italok erőt adnak. — Kevés (fél vagy egy mészely) tiszta természetes bor javára lehet az embernek, kivált olyannak, aki megszokta, — de a pálinkafajták mindannyian lassu mérgek és a folytonos velük való élés árt az ember egészségének, — elhalaványítja az embert, rontja emésztését, csökkenti erejét, megrövidíti életét. Legfőbb nedves hideg időben szabad igen kevés tiszta pálinkát inni.

Egy kis jó kávé vagy thea ivás igen hasznos.

Az iszákosság és korhelykedés nagyon ártalmas. — Fölhevült állapotban hideg italt inni veszedelmes.

6. Melegen kell ajánlani a nem tulfeszített de folytonos kitartó munkálkodást. A munka foglalkoztatja az értelmet, leköti a figyelmet, s ez által elvonja a bánkódástól. A munka vigasztalást nyújt a mutatkozó siker által, s megnyugvást szerez a sorsban a teljesített kötelesség érzete által. A munka és az után következő édes nyugalom edzi, erősíti a testet — és mindezek által hathatós támogatja az egészség fenntartásának.

Tulfeszített munka éppen oly ártalmas, mint a renyhesség.

Munka után pihenés végett a nedves nyirkos földre feküdni, vagy éjjel ott aludni igen veszedelmes és könnyen halálos betegséget okozhat. Nyugvó és alvó helyül legjobb szabadban a kocsai vagy szekér derekát használni, vagy karókra készíteni fél ölnyi magas nyugvóhelyet.

7. Minthogy a házi állatok egészségben maradására is fontos: azokat testüknek és istállóknak tisztán tartása mellett a lehetőségig egészséges táplálékkal és tiszta vízzel kell ellátni. A legelgetés igen veszedelmes az állatokra olyan helyen, hol a föld az árvíz után még nyirkos; — a szarvasmárhák könnyen lépjenek, a juhok mételet sat. kapnak és elvesznek. Ilyen helyeket tehát kerülni kell nappal is, de különösen éjjel. — Éjszakára, amennyire lehet, minél több száraz almot kapjanak, nappalra pedig a szabadba hajtassanak. Ha éjjelre is szabadban maradnak, hajtassanak száraz helyre kerítések, gyepük mellé, mert árvíz után az éjszakák hidegek. — A juhokat és szarvasmárhákat időnkint sózni is szükséges.

8. Ha az elmondottak megtartása mellett valamely lakásban és családban mégis betegség lépne föl: a beteget vagy kórházba kell szállítani

mondta: „szeretnie kell: szeretni fog“! Lenczi ő mihamar lemondott; látta, hogy nem succedál. — Fog az ördög erölködni.

Hanem azért a jó urak szemmel tartották egymást, mert hát mindenik féltékeny volt a másik netaláni dicsőségére.

Bohóság! hisz ott van az az arczkép... az Eleonóra talizmána.

* * *

Gyönyörű tavaszi alkony volt... A szellő suttogva beszélgetett a kerti fák fakadó lombjaival. — Virág illat... madár ének... reszkető sohajtás... dobogó kebel... forró szerelem...

György és Oszkár gondtalanul vagy gonddal telten, — elég az hozzá, hogy sétálgattak, a kert fái közt.

Lassacskán a szó is megeredt nálok. Miről beszéltek volna másról mint Eleonóráról? Mint két hajótörést szenvedettnek, szinte jól esett a leélt napok emlékének rágódn.

György és Oszkár jó barátok voltak, s így elég közlékenyek egymás iránt. Végre is nem volt már az különben sem titok, hogy az Eleonóra szive megközelíthetetlen.

ha van, — vagy otthon azonnal ágyba kell fektetni s haladéktalanul orvoshoz kell fordulni segítségért. Minthogy azonban némely vidékén gyakran megtörténik, hogy hosszabb idő telik bele, míg az orvos megérkezik: addig előlegesen — ahol lehet — a beteget külön szobába kell lefektetni, nehogy baja másokra is elragadjon, — a szobát ki kell eczettel füstölni, s a beteggel, ha forrósága van, de nincs hasmenése, napjában többször kevés savanyús italt itatni, mi enyhülést szerez és a forróságot csökkenti. Ilyen savanyús italok: citrom leve vízzel (és cukorral), répa, czékla és uborka leve, czibere, boreczettel savanyított víz; azért jó ezek egyikét vagy másikat készen tartani. — Ha azonban a betegnek hasmenése van: savanyús italt adni nem szabad; ilyen esetben oly viz, melyben kevés nyers timsó van felolvasztva (egy jó késhegyvel fél mészely vizre,) vagy jó barnán készített leves tesz jó szolgálatot, napjában többször adva a betegnek, míg az orvos megérkezik.

Más orvossággal élni, mint a mit az orvos rendelt, nem szabad. — Őrizkedjék mindenki a kuruzslóktól, mert mindkettőnek igen drágán fizetnének meg árát.

Holtakat a házban soká tartani nem szabad. Ágyneműik több hétig a padláson tartandók és luggal kimosandók. Ruháikat csak úgy lehet ismét használni, ha több órán át forró kemenczében voltak.

Ezek azon tanácsadások, melyeknek közrebocsátásával a budapesti orvosi kör hozzá akart némileg azon czél eléréséhez, hogy az árvíz által vagyunkban már tetemesen károsultak ne szenvedjenek még nagyobb károsodást az árvíz után egészségük és életük veszélyeztetésével mitől, hogy megóvassanak, emberbaráti indulattal kívánja

A BUDAPESTI ORVOSI KÖR.

HÉTRŐL-HÉTRE.

(Hír és vegyes rovat.)

— Nyilvános köszönet. Hadik-Barkóczy Ilona grófné ő exelentiája első volt, ki a tüzvész okozta sztrópkóli inségeseknek 100 forintot küldött; mely adományért — könyört mindenkor tanúsító nemes szívének — a kárvalottak nevében halás köszönetet nyilvánít Füzessey Gyula szolgabíró.

Öngyilkosság örültségéből. Egy itteni nő, gyermekes izraelita, akin már az elmebetegség jelei többibben mutatkoztak, a közelebbi napokban baja által rohamosabban támadtatván meg, közokrázi örízet alá vétetett, azonban egyedül hagyatván szobájában fölakasztá magát.

Sárospatakról írják lapunknak. Nem az önálló vámtérületről, s a független nemzeti bankról akarok írni, mert hisz egyik ott veszett a leapadó Tisza iszapjában, a másik bankóit pedig elfújja a kegyetlen szél. Nem is arról a nyomott kedély-állapotokról, melyek a vizsgák előtt nyomják a kedélyeket, hanem igenis írni akarok egy nagy ujságról, mely valóban csudálatos. No no érdemes közönség, ne vágjunk oly bámulatos arcot, — nem az iskola pénztárát törték fel, s nem is valami árva diáknak történt gyászos kimulása; sem nem a pataki utcát burkolják; de nem is a gáz világításról van szó, hanem a pataki színezékről. Lehetetlen leírni azon örömet, melyett ifjúságunk érzett akkor, midőn a közzsahír, hozzánk azon ujságot ragadá, hogy színtársulat rándul le Patakra néhány napra. Hitték hogy ujhódásával átalakul a társadalmi élet is, mely minálunk oly szomorú

— Ez a nő egy valóságos talány! sohajtott fel Oszkár.

— Valósággal az — erősíté — György. — Be kell itt pajtás, elégedni az illúzióval — veté utána, s felnevetett.

— Én csak tisztelni tudom, hogy ő annyira ragaszkodik ahoz, kinek szerelméről meg van győződve, — s szintén jól esik azon tudat, hogy nekem egy ily nő tetszett meg — szolt Oszkár.

— Kétségtelenül szép vonás benne, — válaszolt György.

E pillanatban egy sűrű vad-rózsabokor közelébe értek, mely mellett egy köpad volt, oda akartak leülni.

Még csak néhány lépés s meg lepetve színtek fel. — Azután mintha lábaikat leszégezték volna meredten állottak meg.

... Reszkető sohajtás... dobogó kebel... forró szerelem...

A csipkebokor melletti padon Druckgraber és Eleonóra ültek. — György és Oszkár csak egy csókolt láttak; de ez elég volt arra, hogy megsebzetten forduljanak vissza.

György felkaczagott, Oszkár egy könyvet ejtett. Tehét Druckgraber cskugyan hódította, hogy miként, arról hallgat a krónika.

s hogy e társulat kedvező fogadtatásával meglesz törve ama kilencz éven át bennünket folytonosan sujtoló balvélemény, hogy kihalt e város jobbainak kebléből a művészet pártolási szellem, — az ifjúságból a lelkesedés. Mert hisszük, hogy ennek következménye volt, városunknak a színtársulatok általi mellőztetése. S ha mégis olykor-olykor jelent meg városunkban társaság, az az acrobaták erőművészek, s panorámás világsalók csapata volt, kik síp s dobpergéseikkel akarák elfeledtetni a hiányzó színtársulat áldásos működését. — Ily előzmények után, midőn Krecsányi társulatának Patakra való lerándulása bizonyossá lön, méltán fakadhattak ily szavak az ajkáról; Megenyhült a lég, vidul a határ; s te ismét itt vagy... az az hogy végre valahára már itt leszesz te óhajtvá várt, tárktarokkali fogadtatásra bizton számító testvér csapat; — te Thalia fölkezt papjaiból s papnőiből összecsoportosított kicsiny társaság. Krecsányi színtársulata a „Falu rosszával“ kezdé meg, úgy a nekünk rendkívüli élvezetet, mint neki anyagi nyereséget nyújtó előadásait. A kitünő társaság élvezetet nyújtó működése, különösen Krecsányiné, Breznai művészi, szabatos játéka a pataki ifjúság kedély világát átalakítja; petyhüdt társadalmi életünk egyhangúsága ellőn zavarva, félbelőn szakítva a dohos könyv lapok közt feneklő rideg értelem munkálkodása, s termékenyítő, átalakító szellő lengett azon végig, mely megérinté a szívet, képzelmet, s azon kispadon kerestetett élet, honnan oly könnyen lehet élvezve nevetve, kaczagva tanulni az életet. A nyert élvezetért, különösen mi az ifjúság forró köszönetet szavazunk Krecsányinak, s kitünő társulatának. — Bárcsak tovább mulatna közöttünk. S lehet, hogy midőn e sorok napvilágot látnak már távol messze repülnek e kedves madarak, sok helyen hangzanak ajkaikról elragadó dalaik, hová őket nem követhetjük csak képzelmünkkel; — de válassza el bár őket hegy, s rónaság, a bucsu hangok kell, hogy hozzájuk elhassanak, melyek elsutogják forró szerencse kívánatainkat; s biznyságot tegyenek egy szépért s nemesért lelkesülő ifjúság vonzalmáról.

Krecsányi színtársulata Sárospatakon mindig zsufolt ház előtt tartja előadásait, s eképp itteni vesztességét némileg ki heverheti. Ujhelyre mindenestre árnyat vet az: hogy e jó társulatnak deficitet kellett elhagynia, de hát mi ennek már megmagyaráztuk okát s most ismételve mondjuk: nem elég selyembe biborba bujni, hogy a művelt és áldozni kész osztályhoz soroztassuk magunkat, mert biz oda kell egy kis művészi érzék meg egy parányi hazafias önmegtartózkodás is, különben az egrí névhez alig ha tarthatunk jogos igényt.

Vásár-áthelyezés. A kereskedelmi miniszterium Tokaj községnek megengedte: hogy az ott márczius 27-én az árvízvesztély miatt meg nem tarthatott országos vásár pótlólag május 15-én tartassék meg.

Ujhelyi könyvpiacz. Legujabban megjelent és Lövy Adolf könyvkereskedésében kaphatok: A szép Diego. Vigjáték 3 felvonásban írta: Mareto fordította Beksics G. Kiadja a Kiszaludly társaság. Ára 1 frt 30 kr. A Protestantizmus és Katholicizmus a nemzetek szabadságához és jólétéhez való viszonyában. Közgazdasági tanulmány. Irta Laveleye Emil. Ára 30 kr. Magyarországi rendeletkötet 1875. Hivatalos kiadás, ötödik és hatodik füzet. (Vége.) Ára 1 frt. Vezérkönyv a bibliai történetek népiszkolai tanításban, írta: Kovács Lajos tanító képezdei tanár. Ára 84 kr. Ausztria földrajza. Irta: Kállai István. Ára 28 kr. Itélet napja. Szomorujáték 3 felvonásban, egy közzjátékkal. Irta: B. Kaas Ivor. Ára 1 frt 50 kr.

Az arczkép megfordult szégyenében, bánatában — ott az albumban.

Oszkárnak is fájt ez; sajnálta azt az arczképet; sajnálta önmagát, hogy ily könyelmű nőt tudott ő bámulni.

Milyen bizarr gunya a sorsnak. — Druckgraber — akit Eleonóra, láttuk, hogy ki nem állhatott — polczra kerül; a kik iránt szivesebbnek látszott — a polcz alá.

Ez volt az álarcz, — még pedig olyan, mely sokáig le nem hullott.

De lehullása után fájdalom következett.

Oszkár hosszabb idő mulva találkozott Eleonórával, — halvány, levert volt az. Nem kérdezte okát; de tudta, hogy miért a levertség. A szép nő könyei, melyek hosszú szempilláin legördültek — elbeszéltek mindent. — Megboszulta magát a sziv, hogy régi, igaz szerelmet oly könyvedén megsértette — egy olyan férfért ki vele csak játékot üzött — hiuságból.

Az ifju részvétet érzett a nő iránt, kivételesen méltatlanul — oly sokáig álarczot hordott — Még akkor is csak sajnálni tudta azt.

A rövid kis történet eddig tartott. Ha később még valamit talállok hallani Eleonóráról — azt is elmesélem.

— Vége. —

